

23.11.2022

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**23 Kasım 2022
Çarşamba**

23.11.2022

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

23 Kasım 2022 Çarşamba

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

— Millî Eğitim Bakanlığı Öğretmen Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Mardin Artuklu Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği

TEBLİĞ

— İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (No: 2022/35)

TİGEM, 7 bin 13 dekar araziyi kiraya verecek

Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü (TİGEM), toplam 7 bin 13 dekar araziyi patates tohumu üretimi amacıyla sezonluk kiraya verecek.

Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nün (TİGEM), arazi kiraya vermeye ilişkin ilanı, Resmi Gazete'de yayımlandı.

Buna göre, Altınova, Gözlü ve Konuklar tarım işletmesi müdürlüklerine ait toplam 7 bin 13 dekar arazi, patates tohumu üretimi yapılmak üzere sezonluk olarak 16 parti halinde kiraya verilecek.

Kiralamaya ilişkin ihale, 7 Aralık Çarşamba saat 14.30'da TİGEM'de yapılacak. İhaleye ait geçici teminat, muhammen bedel, parsel numaraları ve benzeri bilgiler idari şartnamede görülebilecek.

İhaleye girebilme şartlarında belirtilen belgeler bir zarfa konularak TİGEM Genel Evrak Servisine en geç ihale gün ve saatine kadar teslim edilecek.

Tahıl gemilerinin denetimine hava muhalefeti

Ukrayna tahılının dünya pazarlarına ulaşmasını sağlayan Karadeniz Tahıl Anlaşması'nda gemi denetimi süreçlerinde hava koşulları dolayısıyla yavaşlama yaşandığı belirtildi.

Küresel gıda tedariki için kritik önemdeki tahıl anlaşması kapsamında ürün akışı devam ederken, uygun olmayan hava koşullarının denetim sürecinde aksamalara neden olduğu açıklandı.

Bloomberg'in haberine göre Ukrayna tahılının dünya pazarlarına ulaşmasını hedefleyen ve 120 gün daha uzatılan Karadeniz Tahıl Anlaşması'nda gemi denetimi süreçlerinde yavaşlama yaşanıyor.

Hava koşullarının etkili olduğu denetim rötarları sonucu İstanbul Ortak Koordinasyon Merkezi verilerine göre Pazartesi itibarıyla 109 civarında gemi Türk kara sularında bekliyor.

Rusya'nın tahıl anlaşmasını askıya aldığı dönemde, denetimlerin sadece Türk ve BM yetkilileri tarafından yapılmasıyla denetim sayıları yükselmişti. Bu dönem dışarıda bırakıldığında Kasım ayında ortalama 2,5 denetim yapıldı. Ekim'de bu sayı 4,9; Eylül'de ise 4,2 olarak kaydedilmişti.

19 Kasım'da 120 gün uzatılmıştı

Rusya Ekim ayının sonlarında terörist saldırı gerekçesiyle tahıl anlaşmasını askıya almıştı.

Rusya'nın açıklamasında, saldırıda çok sayıda insansız hava aracının kullanıldığı ve bunların tamamının yok edildiği belirtilerek, saldırıya uğrayan Karadeniz Donanması gemilerinin, tahıl anlaşması kapsamında oluşturulan koridorun güvenliğinin sağlanması sürecinde yer aldığı bildirilmişti.

Kasım aylarının başında Rusya yeniden anlaşmaya dönerken dördü görüşmeler sonucunda Türkiye, BM, Rusya ve Ukrayna arasında alınan karar doğrultusunda Karadeniz Tahıl Koridoru Anlaşması'nın 19 Kasım'dan itibaren 120 gün süreyle uzatıldığı bildirilmişti.

Ukrayna'daki savaşın başlamasıyla ortaya çıkan küresel gıda krizinin çözümü için tahıl sevkiyatı anlaşması, İstanbul'da 22 Temmuz'da Ukrayna, Rusya, Türkiye ve BM arasında imzalanmıştı.

Depremle olduğu gibi kuraklıkla da yaşamaya alışmalıyız

Ülkemizde kuraklığın artarak devam ettiğini ve tarımsal üretimi olumsuz yönde etkilediğini belirten Ziraat Mühendisleri Odası Genel Başkanı Baki Remzi Suiçmez, “Depremle yaşamaya alışma gibi kuraklıkla yaşamaya da alışmalıyız” dedi.

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Genel Başkanı Baki Remzi Suiçmez, “Ülkemizde geçen yıl yaşanan kuraklık artarak devam ediyor. Gelecek yıllarda da yaşamaya devam edeceğiz. Onun için biz depremle yaşamaya alışma gibi kuraklıkla yaşamaya da alışmalıyız sloganıyla anlatmaya çalışıyoruz” dedi.

Kuraklık tarımsal üretimi olumsuz yönde etkilediğini belirten Suiçmez, “Bu olumsuz etkilerini azaltmak için birkaç önlem var. Bunlardan birisi yetersiz suyu toprakla buluşturmak için sulama yatırımlarının hızlı bir biçimde tamamlanması gerekiyor. Güneydoğu Anadolu Projesinde (GAP) sulama yatırımları yüzde 34 oranında. Bu yatırımların çok hızlı şekilde tamamlanması gerekiyor. Ayrıca geçmişte yapılan açık kanal sulamanın yerine; devletin yatırım bütçesiyle kapalı kanal, damlama ve yağmurlama yöntemlerine teşvik ve yatırımlar artırılarak suyun daha tasarruflu kullanılması sağlanmalı” ifadelerini kullandı.

KURU TARIM ÜRETİCİSİNE DESTEK VERİLMELİ

Kuraklığa dayanıklı türlerin ıslahı ve teşviki artmalı diyen Suiçmez, “Kuraklığa dayanıklı türlerin araştırma geliştirme çalışmaları yapılmalı. Özellikle ekim aşamasında bu türlere devlet desteğinin artırılarak çiftçinin bu ürünlere yönlendirilmesi gerekir. Kuru tarım gerçeğini kabul ederek, kuru tarım ile sulu tarım arasındaki verim farkından kaynaklı gelir farkının teşviklerle kapatılarak özellikle hububata yönelik kuru tarım üreticisine destek verilmeli” dedi.

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ SEL VE DON OLAYLARINI DA ARTIRIYOR

İklim değişikliğinin bir başka yönünün de yağışlardaki düzensizlik, sel ve don olayları olarak karşımıza çıktığını belirten Suiçmez, “İklim değişikliğinin kuraklık dışında da sel, don olayı gibi zararlarına karşı da çiftçinin Tarım Sigortalı Havuzunun geliştirilerek zararlarını minimize edilmeli. Zararlarının devlet tarafından karşılanarak üreticinin üretime devam etmesi sağlanmalı” ifadelerinde bulundu.

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNE KARŞI TARIMDA MÜHENDİSLİK ÇALIŞMALARI ÖNEM KAZANIYOR

İklim değişikliğine karşı mühendislik çalışmalarının çok ciddi önem kazandığına da değinen Suiçmez, “İklim değişikliğinin olumsuz sonuçlarını tüm dünya olarak yaşıyoruz. Doğaya bağlı bir sektör olan tarım sektöründe doğadan kaynaklı zararını en aza indirgenmesi sağlanmalı. Bu yönde politikaların bir an evvel hayata geçirilmesi çok daha önem kazanıyor. Tarım ve Orman Bakanlığı yıllardır ‘Tarımsal Kuraklıkla Mücadele Eylem Planı’ hazırlıyor. Geçen sene de yayınlandı. Fakat bu eylem planları kağıt üzerinde kalıyor. Biz kağıt üzerinde kalan planlar değil tarımın genel anlamda desteklenmesi; tarıma verilen desteğin artırılması, gübre ve mazot dahil desteklerin artması gerekiyor. Tarıma toplam destek bu yıl binde 3 düzeyinde kaldı. Girdilerdeki mazot ve gübre de dahil olmak üzere somut indirim yapılmadığı bir ortamda kurakla eylem mücadele planlarının da hayata geçirilmesi gerekiyor dedi.

Türkiye'den Suriye'ye jest

CHP Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel, Toprak Mahsulleri Ofisi'nin (TMO) Suriye'ye hibe etmek üzere un ihalesi açmasına tepki gösterdi.

Mustafa Adıgüzel, bugün yaptığı açıklamada, TMO'nun sivil halka destek olmak amacıyla Suriye'ye ekmeklik buğday unu hibe etmek için ihaleye çıkmasına tepki gösterdi.

Adıgüzel, **"Üreticinin alın teri ile bu hükümet millete caka satıyor. Milletin alın terini başka yerlere harcıyor. 'Komşusu açken tok yatan bizden değildir' diye bir deyim var ancak, 'Eve lazım olan camiye haramdır' diye de bir deyim var. Sizin çocuklarınız okula giderken çantasına koyacak bir ekmek yok. Sen, önce kendi açını doyur. Kimin parasıyla, alın teriyle kime caka satıyorsunuz"** dedi.

TMO'nun geçtiğimiz yıl 27 liraya sattığı fındığı günümüzde 44 liraya sattığını söyleyen Adıgüzel, sözlerine şöyle devam etti:

"Kiloda 17 lira kâr yaptı, her yıl bunu yapıyor. Üreticiden aldığı fındık üzerinden kâr yapıyor. Biz de geçen yıl dedik ki 'Yaptığınız bu kârı fındık aldığınız üreticiye pay edin'. Bize cevap verdiler; 'Biz üretici birliği ya da kooperatif değiliz ki kâr dağıtalım. Halbuki bu 17 TL'nin 10 lirası masraflara, devlete kalsın, 7 lirasını üreticiye versek kilo başına, bin ton fındık yapanın 7 bin lira, 2 ton fındık yapanın 14 bin lira gelir desteği olacak. Bunu yapmadı.

"HÜKÜMET MİLLETE CAKA SATIYOR"

Geçtiğimiz günlerde yapılan bir ilan, TMO'nun bu parayı nereye gönderdiğini, üreticinin sırtından kazandığı bu parayı nereye aktardığını ortaya koydu. Burada

yapılan ilanda TMO, 20 bin ton unu Suriye'ye göndermek üzere ihaleye çıktı. Geçtiğimiz temmuz ayında da 26 bin ton unu yine aynı şekilde bölgeye göndermişti. Yani siz, -46 bin ton undan bahsediyorum- 300-400 bin ton buğday ithalatı yapın, ondan sonra da 50 bin ton unu Suriye'ye hibe edin. Bunun yaklaşık miktarı 550-600 milyon lira. Yani o parayı TMO, geçen yıl fındıkçıdan aldığı 80 bin ton fındıkta kilo başına üreticiye verse kilo başına 7 lira yapıyor.

Üreticinin alın teri ile bu hükümet millete caka satıyor. Milletin alın terini başka yerlere harcıyor. 'Komşusu açken tok yatan bizden değildir' diye bir deyim var ancak, 'Eve lazım olan camiye haramdır' diye de bir deyim var. Sizin çocuklarınız okula giderken çantasına koyacak bir ekmek yok. Sen, önce kendi açını doyur. Dışarıdan gelen sığınmacılara, Suriyelilere bu kadar para harcadıktan sonra bir de Suriye'ye, bu şekilde Türkiye'de birçok ihtiyaç sahibi varken bu parayı heba ediyorsunuz. Kimin parasıyla, alın teriyle kime caka satıyorsunuz?"

**TOPRAK MAHSULLERİ OFİSİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN
İHALE DUYURUSU**

simon

"Suriye'de yaşayan sivil halka yardım amacıyla Türk Kızılay aracılığıyla ekmeklik buğday karşılığı un hibe edilmek üzere 25 kg'lık çuvallar halinde 20.000 ton ($\pm$ %20 TMO opsiyonunda) ekmeklik buğday ununun temini"

İhale, TMO İhale Yönetmeliğinin 22/4 maddesine göre "Kapalı Zarfla Teklif Alma" ve akabinde 22/1 maddesine göre "Pazarlık Yöntemi"ne göre **28.11.2022 günü saat 10:30'da** TMO Genel Müdürlüğünde yapılacaktır.

Bu ihaleye verilecek teklifler **05.12.2022** günü, saat **18:00'a** kadar geçerli olacaktır.

Geçici ve Kesin teminat miktarları ile geri verilme şartlarına ilişkin hükümler şartnamede belirtilmiştir.

İhale ile ilgili şartname, aşağıda açık adresi bulunan TMO Genel Müdürlüğü Ticaret Daire Başkanlığından veya TMO Taşra Başmüdürlük/Şube Müdürlüklerinden bedelsiz olarak alınabileceği gibi www.tmo.gov.tr internet adresinden de temin edilebilecektir.

Bu ihale 4734 sayılı kanun yönünden kapsam dışında olup 2886 sayılı kanuna tabi değildir. İhale TMO İhale Yönetmeliği'ne göre yapılmakta, TMO ihaleyi kısmen ya da tamamen yapıp yapmamakta veya dilediğine yapmakta serbesttir.

TMO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İRTİBAT ADRESİ:

Namık Kemal Mahallesi Milli Müdafaa Caddesi
No:18 06420 Bakanlıklar, Çankaya/ANKARA
FAKS NO : 0 (312) 416 34 00 (5 hat)
TEL NO : 0 (312) 416 31 39 -31 59

Yedi lke için kur krizi uyarısı: Türkiye de aralarında

Japonya bankası Nomura, Türkiye'nin de aralarında bulunduğu yedi gelişmekte olan ekonomide kur krizi yaşanabileceğini bildirdi.

Japonya bankası Nomura, Türkiye'nin de aralarında bulunduğu yedi gelişmekte olan ekonomide kur krizi yaşanması riskinin yüksek olduğunu açıkladı.

Nomura, Türkiye, Mısır, Romanya, Sri Lanka, ek Cumhuriyeti, Pakistan ve Macaristan'da kur krizi yaşanma riski olduğunu belirtti.

Nomura, "Damocles" isimli risk uyarı sistemindeki 32 ülkeden 22'sinin maruz kaldığı risklerin mayıs ayından beri arttığını, en çok artışın ise ek Cumhuriyeti ve Brezilya'da görüldüğünü bildirdi.

Risk hesaplama modelindeki 32 ülkenin toplam risk puanı, mayıs ayındaki 1,744 seviyesinden 2,234'e yükseldi.

1999'dan beri en yüksek seviyede

Nomura ekonomistleri bu toplam puanı "gelişmekte olan ülkelerin para birimlerine yönelik geniş tabanlı riskin arttığına dair felaket habercisi" olarak nitelendirirken, "Bu, Haziran 1999'dan beri görülen en yüksek toplam puan olduğu gibi, Asya krizinin en ağır hissedildiği dönemde gördüğü 2,692 zirvesinden de uzak değil" dedi.

"Damocles" isimli risk uyarı sisteminde ülkelerin döviz rezervleri, döviz kuru, mali görünümleri ve faiz oranlarına dair sekiz gösterge temel alınıyor.

Nomura 1996 yılından bu yana gelişmekte olan ülkelerde yaşanan 61 farklı kur krizinin verilerini baz alarak, 100'ün üzerinde puan alan ülkelerde 12 ay içinde kur krizi yaşanmasına yüzde 64 ihtimal veriyor.

En yüksek puan Mısır'ın

Türkiye ile Sri Lanka'nın puanı 138 olarak açıklanırken, en yüksek puan ise 165 ile Mısır'ın oldu. Mısır'ın para birimi bu sene iki kere sert değer kaybetmiş, hükümet Uluslararası Para Fonu (IMF) programına başvurmuştu.

Nomura'nın G7 ülkelerine yönelik risk hesabında da Japonya dışında her biri 100 eşiğinin üzerinde puan alırken en yüksek puanlar, ABD ile İngiltere'nin oldu.

Suudi Arabistan ile 5 milyar dolarlık görüşme

Suudi Arabistan, TCMB'ye 5 milyar dolar mevduat yatırmak için yapılan müzakerelerin son aşamada olduğunu açıkladı. Hazine ve Maliye Bakanlığı da görüşmelerin nihai aşamaya geldiğini doğruladı.

Suudi Arabistan, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'na (TCMB) 5 milyar dolar mevduat yatırmak için yapılan müzakerelerin son aşamada olduğunu açıkladı.

Açıklama, Suudi Arabistan Maliye Bakanlığı Sözcüsü tarafından yapıldı. Bakanlık sözcüsü, "TCMB'ye 5 milyar ABD doları tutarında bir mevduat yatırmak için son görüşmeleri yapıyoruz" ifadelerini kullandı.

Mevduatın nasıl aktarılacağı ve vadesine ilişkin detaylar ise bilinmiyor.

Hazine ve Maliye Bakanlığı da doğruladı

Bloomberg'in haberine göre Hazine ve Maliye Bakanlığı, Suudi Arabistan'ın TCMB bünyesinde 5 milyar dolarlık mevduat hesabı açması konusunda nihai aşamaya geldiğini doğruladı.

Reuters'a bilgi veren iki Türk yetkili de görüşmelerin nihai aşamaya geldiğini söyledi. TCMB ise konuya ilişkin bir yorumda bulunmadı.

Üst düzey bir Türk yetkili ise "Daha yüksek bir tutar için görüşmeler yaptık ancak şu anda 5 milyar dolarlık bir anlaşma sağladık. Bunun devamı gelebilir. İyileşen ilişkilere

paralel olarak yeni adımlar da atılacak. Ticari siyasi askeri birçok alanda iyileşme var. Bir sonraki fazda en az bu kadar daha (5 milyar dolar) swap anlaşması olabilir" dedi.

TCMB'nin 28 milyar dolar karşılığı swap anlaşması bulunuyor

Daha önce Azerbaycan Devlet Petrol Fonu (Sofaz), TCMB'de 1 milyar euroluk mevduat hesabı açmıştı. Sofaz, söz konusu hesabın vadesini Ocak 2023'e kadar uzatmıştı.

TCMB'nin Çin ile 6 milyar dolar, Katar ile 15 milyar dolar, Birleşik Arap Emirlikleri ile yaklaşık 5 milyar dolar ve Güney Kore ile 2 milyar dolar olmak üzere toplam 28 milyar dolar karşılığı swap anlaşması bulunuyor.

Bankacıların hesaplamalarına göre swapların 23-24 milyar doları halihazırda rezervlerde bulunuyor. Suudi Arabistan ile bugüne kadar swap ya da depo/mevduat ilişkisi ise bulunmuyordu.

Bu yıl rezervleri destekleyen bir başka öne çıkan işlem ise Rus Rosatom'un nükleer santral inşası için iki defada yaklaşık 5 milyar dolarlık aktarımı olmuştu. Bu işlem aynı dönemde yaklaşık 6.1 milyar dolarlık swap olarak TCMB'ye gelmişti.

Piyasalar 20 milyar dolarlık santral için Rosatom'un önümüzdeki dönemde yeni kaynak aktarımı yapıp yapmayacağını da izliyor. TCMB son dönemde swap yerine mevduat/depo anlaşmalarını daha çok tercih ediyor. Swaptan farklı olarak ilgili anlaşmaların depo şeklinde sonuçlanması halinde lokal para birimi değil dolar cinsi giriş oluyor.

Toplam rezervler bir yılın zirvesinde

Merkez Bankası'nın net uluslararası rezervleri 11 Kasım'da 3 milyar 691 milyon dolar artmıştı. IMF tanımlı net uluslararası rezervler böylelikle 18 milyar 230,4 milyon dolara yükselmişti. Toplam rezervler de aynı hafta da 117.5 milyar dolar ile yılın en yüksek seviyesine çıkmıştı.

Erdoğan'dan 130 milyar dolar açıklaması

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Katar dönüşü yaptığı açıklamada, Merkez Bankası'nın rezervinin ay sonuna kadar 130 milyar dolara ulaşabileceğini söyledi.

Erdoğan'ın açıklaması şu ifadeleri kullanmıştı: "Buyurun işte en son Merkez Bankasının döviz rezervi 123 milyar dolara ulaştı. Bu ay sonuna kadar döviz rezervimiz belki 130 milyar doları bulacak. Ey muhalefet, biz bu rakamlara yabancı değiliz. Başbakanlığım döneminde bizim döviz rezervimiz 135 milyar dolara kadar çıkmıştı. Türkiye buna yabancı değil. Biz bunu yeniden evelallah yakalayabiliriz, üstüne de çıkabiliriz. Bu adımları da atacağız."

Cumhurbaşkanı Erdoğan ile Prens Bin Selman görüşmesi

Geçen hafta Cumhurbaşkanı Erdoğan, Bali'deki G20 Liderler Zirvesi kapsamında Suudi Arabistan Veliaht Prensi Muhammed Bin Selman ile görüşmüştü.

Görüşmede, Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati, Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun, Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü İbrahim Kalın da yer almıştı.

Erdoğan'ın bu yılki Suudi Arabistan ziyaretinin ardından Veliaht Prens Muhammed Bin Selman da haziranda Ankara'yı ziyaret etmiş, iki ülkenin liderleri ticaret, uçuş ve televizyondaki dizi yayınlarına yönelik sınırlamaları kaldırdıklarını açıklamıştı.

EYT'de sona doğru: İş dünyasının talepleri belli oldu

Emeklilikte Yaşa Takılanlar (EYT) düzenlemesinde sona yaklaşılrken iş dünyası taleplerini Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Bilgin'e iletti.

Emeklilikte yaşa takılanlar (EYT) sigortalı olduktan sonra 'oyunun kuralı değiştiği' için iş hayatına başladığında vaat edilenden daha geç emekli olacak geniş bir kitle. Her siyasi görüşten, meslekten 'üyesi' var. 8 Eylül 1999'daki düzenlemeyle emeklilikleri ertelendi.

Düzenleme yapıldığında iktidarda olmayan AKP'nin yönetiminde geri adım atılmadı. Aksine 31 Mayıs 2006'da çıkarılan 5510 sayılı kanunla nihai emeklilik yaşı 65'e kadar çıkarıldı. Muhalefetin mağduriyetlerin giderilmesine ilişkin teklifleri reddedildi. Gerekçe olarak, '**oluşacak mali yük**' gösterildi.

Ekonomik krizin etkisiyle seçmen desteğini önemli ölçüde kaybeden iktidar, son dönemde EYT sorununu yeniden gündeme aldı. EYT'li sayısının, Mayıs 2022 itibariyle 4 milyon 683 bin 441 kişi olduğu belirtiliyordu.

Milyonlarca kişiyi ilgilendiren düzenlemede geri sayım sürüyor. İlk etapta yaklaşık 1,5 milyon kişinin faydalanacağı çalışmanın açıklanmasına kısa bir süre kala iş dünyası taleplerini açıkladı.

Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu'nun (TİSK) gündeme getirdiği talepler sonrası diğer çatı örgütleri de EYT düzenlemesine ilişkin açıklamalar yaptı. Talepler, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Bilgin'e iletili.

İşverenler düzenlemenin işletmelere etkisi hakkında şu tespitlerde bulundu:

- 2023 yılında asgari ücret artışına bağlı olarak, emekli olacıklara yapılacak yüklü kıdem tazminatı ödemeleri işletmelerin finans ihtiyacını artıracak.
- EYT yasalaştığında firmalara göre değişmekle birlikte işgücü kaybı ortalama yüzde 20 olacak, işletmelerde 45-55 yaş kuşağında en yetkin gruptaki kıdemli ve nitelikli işgücü kaybı ortaya çıkacak.
- Sosyal Güvenlik Sistemi açığının azaltılması için önümüzdeki dönemlerde sigorta prim oranlarının yükseltilmesi gündeme gelebilecek.
- Emekli olanların istihdamının devam etmesi durumunda sosyal güvenlik destekleme prim oranı yüksek olduğu için işletmelerin prim yükü artacak.
- Emekli olanların yeniden çalışmaya başlamalarında, kayıt dışı çalışma talepleri sebebiyle kayıt dışı istihdam artacak.

İŞVERENLERİN ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

- Uygulama en az 1 yıl işsiz olanlardan başlamalı.
- Kademeli yaş düşürme ve benzeri modellerle, sigortalılık süreleri dikkate alınarak EYT emeklilik tarihleri yıllara yayılmalı.
- EYT sebebiyle emekli olacıklara ödenecek kıdem tazminatları için işletmelere düşük faizli ve uzun vadeli finansman imkanı sağlanmalı.
- Mevcut çalışanlara emeklilik hakkı verilecekse en az 8 haftalık ihbar süresi bildirimi getirilmeli.
- EYT sebebiyle emekli olacakların işten ayrılması sebebiyle istihdam teşviklerinde meydana gelebilecek kayıpların önlenmesi için düzenleme yapılmalı.
- Emekliliğe hak kazanan işçinin çalışmaya devam etmek istemesi durumunda emekli aylığı bağlanması için işyerinden ayrılma zorunluluğu kaldırılmalı.
- Emekliye ayrılanların, işletme ihtiyaçlarından dolayı istihdam edilebilmesi için sosyal güvenlik destekleme prim oranları düşürülmeli.

Düzenlemenin aralık ayı başında TBMM'ye sunulması bekleniyor.

TÜSİAD Başkanı Turan: Zorlu tablo, fırsatları görmemize engel olmamalı

TÜSİAD Başkanı Orhan Turan, "Mevcut zorlu tablo, fırsatları görmemize engel olmamalı. Belirsizlik ortamından çıkışta, sürdürülebilir dönüşümü bütüncül politikalarla çıpa olarak belirlediğimiz noktada yatırım, istihdam, rekabet gücü, ekonomik istikrar ve refah boyutunda ilerleme mümkün" dedi.

Türk Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (TÜSİAD) Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Turan, "100. yılımıza girerken akıl, bilim, hukuk ve özgürlük üzerine inşa edilmiş Cumhuriyet değerleri ışığında hedefimiz, gelişmiş, saygın, adil ve çevreci bir Türkiye'dir." dedi.

Turan, Türkiye Kalite Derneğince (KalDer) Kocaeli Kongre Merkezi'nde "Riskin Ötesi: Bilim, Sektör ve Toplumda Adalet" temasıyla düzenlenen 31. Kalite Kongresi'nde yaptığı konuşmada, dünyanın ekonomik ve politika açısından türbülanslı bir dönemden geçtiğini söyledi.

Böyle dönemlerde eğilimlere yön verme, değişen koşulların getirdiği fırsatları yakalama ve derinleşen eşitsizliklere çözüm bulmanın kolay olmadığını ifade eden Turan, çok yakın geçmişte seyrek olarak karşılırlarına çıkan birçok sorunun küresel risk mozağının artık kalıcı parçası haline geldiğini kaydetti.

Turan, bugünkü kongrenin temasını bu açıdan oldukça önemli bulduğunu dile getirerek, "Çünkü çıkışın anahtarı, riskin ötesini görebilmekte. Bunu nasıl başaracağımızın yanıtını ise ancak küresel sorunlarımızın boyutunu ve etkilerini

yeterince analiz ettiğimizde bulabiliriz. Küresel refah ortamı özellikle geride bıraktığımız 5 yıl içerisinde ekonomik ve toplumsal açıdan yeni kırılmalar yaşadı, yaşamaya da devam ediyor. Dünya ekonomisinde yavaşlama giderek belirginleşiyor. IMF'nin geçen ay güncellenen tahminlerine göre geçen yıl yüzde 6 olan büyümenin bu sene 3,2'ye, önümüzdeki yıl ise 2,7'ye gerilemesi bekleniyor. Rusya-Ukrayna Savaşı'nın enerji, gıda ve genel olarak ham madde fiyatları üzerindeki baskısı, dünyada enflasyonist ortamı körüklüyor." diye konuştu.

Salgının küresel tedarik zinciri üzerindeki olumsuz etkisini hala hissettiklerini aktaran Turan, arz kısıtlarının özellikle Çin'de devam ettiğini bildirdi.

"Mevcut zorlu tablo fırsatları görmemize engel olmamalı"

Turan, Avrupa'nın tahmin edilenden daha uzun enerji krizi ve arz şokuna maruz kalabileceğini, enflasyonist ortamla birlikte sıkışan para politikalarının küresel ekonomik aktiviteyi yavaşlattığını ifade ederek, küresel finans koşullarının sıkışması ve dünya ekonomisindeki yavaşlamanın, aralarında Türkiye'nin de bulunduğu birçok gelişmekte olan ülke ekonomisini zorladığını kaydetti.

Küresel rekabet gücünü artırmak, mevcut potansiyelleri ortaya koyarak hem toplumsal hem de ekonomik refah düzeylerini yükseltmek için politika tasarımı bu süreçlerin göz önünde bulundurulması gerektiğini dile getiren Turan, "Mevcut zorlu tablo, fırsatları görmemize engel olmamalı. Belirsizlik ortamından çıkışta, sürdürülebilir dönüşümü bütüncül politikalarla çıpa olarak belirlediğimiz noktada yatırım, istihdam, rekabet gücü, ekonomik istikrar ve refah boyutunda ilerleme mümkün." dedi.

Sürdürülebilir dönüşümün anahtarının, küresel ve tüm sektörleri içerisinde barındıran bütünsel işbirliğinden geçtiğini aktaran Turan, "Sürdürülebilirliğin yolu da yeşil ve dijital dönüşümü merkeze alan bir kalkınma yaklaşımının tüm paydaşlar tarafından benimsenmesinden geçiyor." ifadesini kullandı.

"Hedefimiz, gelişmiş, saygın, adil ve çevreci bir Türkiye"

Gerek yeşil gerekse dijital dönüşümün sağlanması için en önemli unsurun nitelikli insan kaynağı olduğunu vurgulayan Turan, toplumun ve iş gücünün dijital ve yeşil dönüşüme adaptasyonuna yönelik atılacak her adımın uzun vadeli kalkınmanın olmazsa olmazı olduğunu söyledi.

Turan, vakit kaybetmeden istihdam odaklı bütüncül politikalar ve mekanizmalar geliştirmeleri gerektiğini ifade ederek, mevcut iş gücünün becerilerine kesintisiz yatırım yapmaları ve bunu yaşam boyu süren bir yatırım haline getirmeleri gerektiğini bildirdi.

Anaokulundan itibaren kaliteli eğitime erişimde fırsat eşitliğinin güvenceye alınması gerektiğini aktaran Turan, insanların yaratıcılığını, özgür ve bilimsel düşüncesini, dijital ve sosyo duygusal becerilerini güçlendiren bir eğitimden bahsettiklerini kaydetti.

TÜSİAD Başkanı Turan, sözlerini şöyle tamamladı: "Kalkınma, tüm paydaşlara uzun vadeli değer yaratmayı ve sosyal, çevresel boyutlarla toplum refahına katkı sağlamayı hedefleyen bir anlayışla mümkün olabilir. Bu yeni anlayışın temelini ise geçen yıl yayınladığımız 'Yeni Bir Anlayışla Geleceği İnşa' çalışmamızda da vurguladığımız gibi üç unsur, yani insan, bilim ve kurumlar oluşturuyor.

Önceliğimiz, insanımızın yetkinliklerini geliştirmek, bilimi ve teknolojik gelişmeyi esas almak ve ekonomiden hukuka ve demokrasiye kadar tüm alanlarda güvenilir ve kapsayıcı kurum ve kuralları hayata geçirmek olmalı. 100. yılımıza girerken akıl, bilim, hukuk ve özgürlük üzerine inşa edilmiş Cumhuriyet değerleri ışığında hedefimiz, gelişmiş, saygın, adil ve çevreci bir Türkiye'dir. Bugünün temasıyla da çok iyi örtüştüğünü düşündüğüm bu vizyonun bizi hedeflerimize ulaştıracağına inanıyorum."

Bakan Nebati 'Enflasyon düşecek' derken, OECD yüzde 40'ın altına inmeyeceğini öngörüyor

Enflasyonu kısa süre içinde kalıcı olarak düşüreceklerini ifade eden Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati, başka ülkelerin de 'yüksek olmayan faiz politikasına' geçmeye başladıklarını söyledi. Bu arada yeni yayımladığı 'Ekonomik Görünüm' raporunda Türkiye'nin ekonomik büyüme tahmini yüzde 5.4'ten yüzde 5.3'e çeken OECD, 2023 yılında Türkiye'de enflasyonun yüzde 40'ın altına düşmeyeceğini ve alım gücünün zayıflamaya devam edeceğini öngördüğünü açıkladı.

Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati, Doğal Afet Sigortaları Kurumu (DASK) Olağanüstü Yönetim Merkezi Açılış Töreni'nde ekonomiye dair değerlendirmelerde bulundu.

"ENFLASYONU ÇOK YAKIN ZAMANDA KALICI DÜŞÜRECEĞİZ"

Bakan Nebati, enflasyona dair, **"Biz üretim ve ihracat bazımızı güçlendiren, makroekonomik ve finansal istikrarı destekleyen sağlam adımları attıkça enflasyonu beraberce kalıcı olarak düşüreceğiz. Enflasyonun, çok yakın bir zamanda da düşüş eğilimine gireceğine hep birlikte şahit olacağız"** dedi.

Kur korumalı mevduat (KKM) hesaplarına dair açıklama da yapan

Nebati, **"Birilerinin dediği gibi KKM'nin bütçeye maliyeti astronomik rakamlara ulaşmadı ve son zamanlarda azalıyor"** ifadelerini kullandı.

"DİĞER ÜLKELER DE YÜKSEK OLMAYAN FAİZ POLİTİKASINI UYGULUYOR"

Düşük faiz politikasına dair eleştiriler hatırlatan Bakan Nebati, **"Yaklaşık bir yıl önce uygulamaya başladığımız yüksek olmayan faiz politikasıyla çok sert eleştirilere maruz kaldık. Hatta 'Tüm dünya yanlış biliyor, bir tek siz mi doğru biliyorsunuz?' tarzında ifadeler kullanılmıştı.**

Ancak şimdi diğer ülkeler de bizim politikamızı takdir etmeye başladılar. Onlar da yüksek olmayan faiz politikasını uyguluyorlar. Hatta son dönemdeki faiz artırımlarına rağmen 131 ülkede politika faizi enflasyonun altında belirleniyor" şeklinde konuştu.

"TÜRKİYE'NİN BÜYÜME TAHMİNLERİ YUKARI YÖNDE REVİZE EDİLİYOR"

Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati, uluslararası kuruluşların faiz artıran ülkelerin büyüme tahminlerini küçülttüğünü öne sürerek, **"Uluslararası kuruluşlar, her ne kadar enflasyonun altında olsa da faiz artırımında bulunan birçok ülkeye yönelik büyüme tahminlerini aşağı yönde revize ederken, ülkemize yönelik büyüme tahminlerini yukarı yönde revize ediyorlar"** dedi.

Büyümenin yanı sıra istihdamı da Cumhuriyet tarihinin en yüksek seviyesine ulaştırdıklarını anlatan Bakan Nebati, Türkiye'nin cari dengede altın ve enerji hariç iyi seviyelerde bulunduğunu ifade etti.

"OLUMLU HAVAYI YIKMAYA ÇALIŞANLARA İZİN VERMEYECEĞİZ"

Bakan Nebati, KKM'nin bütçeye maliyetine ilişkin ise şu ifadeleri kullandı:

"Birilerinin dediği gibi KKM'nin bütçeye maliyeti astronomik rakamlara ulaşmadı ve son zamanlarda azalıyor. Bankalarımızın da tahsili gecikmiş alacakları azalıyor, rezervlerimiz artıyor. Her ne kadar döviz kuru artacak diye yaygara koparanlar olsa da döviz kurundaki oynaklık azaldı ve bundan sonra da inşallah az olacaktır.

Bu spekülatif ve manipülatif bir şekilde yaygara koparanlara sesleniyorum: 'Yakın takibimizdesiniz.' Ne zaman ülke toparlansa, sosyal medya üzerinden tetikçiler başlıyor. Ülke içindeki olumlu havayı bir takım manipülatif, spekülatif söylemlerle yıkmaya çalışanlara izin vermeyeceğiz. Sadece sözle değil, veriyle, ortaya çıkan başarılarımızla da karşılık vereceğiz.

Şunu çok iyi biliyoruz ki, biz üretim ve ihracat bazımızı güçlendiren, makroekonomik ve finansal istikrarı destekleyen sağlam adımları attıkça enflasyonu beraberce kalıcı olarak düşüreceğiz. Enflasyonun, çok yakın bir zamanda da düşüş eğilimine gireceğine hep birlikte şahit olacağız."

OECD, TÜRKİYE'NİN BÜYÜME TAHMİNİNİ DÜŞÜRDÜ

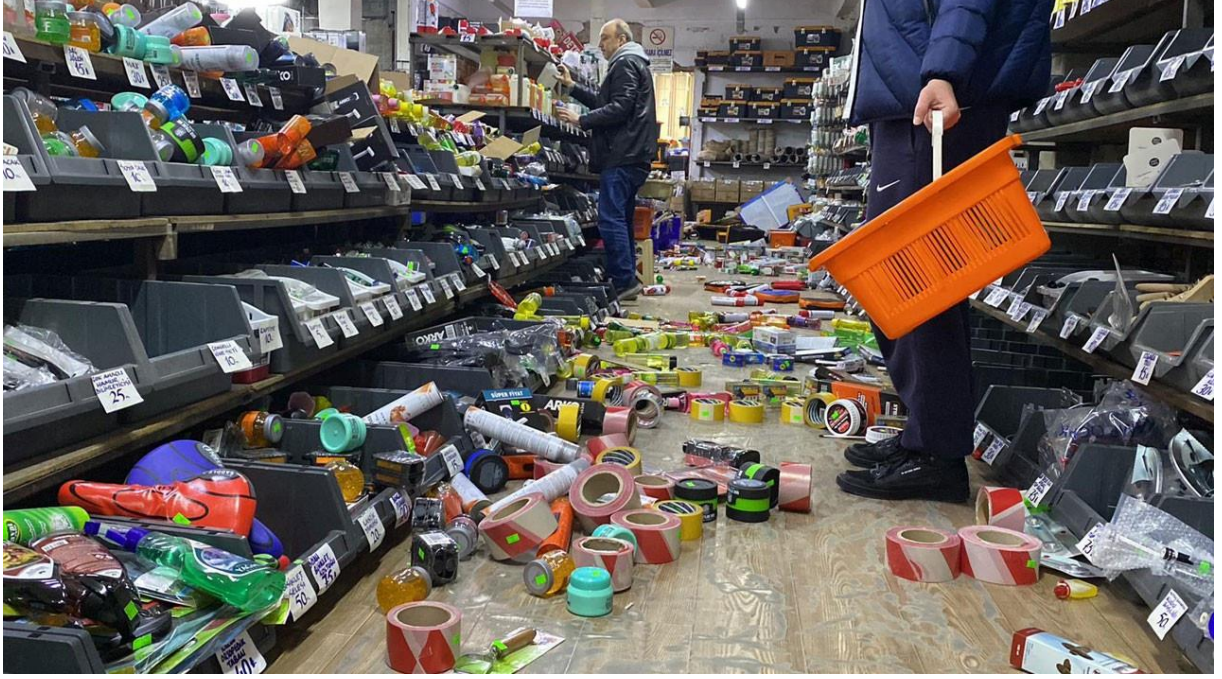
Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü'nün (OECD) 2022 yılının ikinci '**Ekonomik Görünüm**' raporunda, Türkiye'nin ekonomik büyüme tahmini yüzde 5.4'ten yüzde 5.3'e düşürüldü.

2022 yılında yüzde 5.3 büyümesi beklenen Türkiye ekonomisi 2023 yılında yüzde 3 civarında büyüyecek.

Enflasyon düşecek ancak hâlâ yüzde 40'ın üzerinde kalacak. Yüksek enflasyon Türkiye'de satın alma gücünü zayıflatacak.

Bakan Koca: Depremde 35 kişi yaralandı

Sağlık Bakanı Koca, depremde Düzce'de 1'i ağır 32, İstanbul'da 1, Bolu'da 1, Zonguldak'ta 1 kişinin yaralandığını bildirdi.

Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, Düzce depremine ilişkin "Gölyaka'daki depremde Düzce'de 1'i ağır 32, İstanbul'da 1, Bolu'da 1, Zonguldak'ta 1 kişi olmak üzere şu anki bilgilere göre yaralı sayısı 35'tir" ifadesini kullandı.

Koca, sosyal medya hesabından yaptığı açıklamada, "Düzce Gölyaka merkezli, birçok ilimizde hissedilen 5,9 büyüklüğündeki depremde; Düzce'de 1'i ağır 32, İstanbul'da 1, Bolu'da 1, Zonguldak'ta 1 kişi olmak üzere şu anki bilgilere göre yaralı sayısı 35'tir. Sağlık kurumlarımızdaki yaralıların tedavileri devam ediyor" bilgisini paylaştı.

Başkentin 2023 yılı bütçesi 58 milyar 227 milyon 650 bin lira

Ankara Büyükşehir Belediye (ABB) Meclisi, ABB ve bağlı kuruluşlarının 58 milyar 227 milyon 650 bin liralık 2023 mali yılı bütçesini "oy birliğiyle" kabul etti.

Ankara Büyükşehir Belediye (ABB) Meclisi, ABB ve bağlı kuruluşlarının 58 milyar 227 milyon 650 bin liralık 2023 mali yılı bütçesini "oy birliğiyle" kabul etti. Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş'ın başkanlığında, ABB Meclisi kasım ayı 15'inci birleşimi meclis konferans salonunda yapıldı. ABB TV ile sosyal medya hesaplarından canlı yayınlanan ve 12 saat süren Büyükşehir Belediye Meclisi toplantısında, ilk olarak ulaşım esnafına yapılan gelir desteği ödemelerinin 15 Şubat 2023'e kadar devam etmesini içeren ABB Başkanlık teklifi görüşmeye açıldı.

Teklif ile ilişkin söz alan ABB Meclisi Ulaşım Komisyonu Başkanı ve AK Parti Sincan Meclis üyesi Nihat Yalçın, teklifi son anda meclise sunulduğu için inceleme fırsatı bulamadıklarını belirterek, Yavaş'ın teklifi ulaşım esnafı ile müzakere ederek meclise getirdiği düşüncesiyle destekleyeceklerini aktardı.

AK Parti Grubu olarak ulaşım esnafının her zaman yanında olduklarını belirten Yalçın, "Ancak bununla ilgili daha önce komisyon başkanı olarak önerilerimi burada söylemiştim. Konya, Bursa ve İstanbul modeli gibi şu anda mevcutta uygulanan modeller söz konusudur. Biniş başına verilecek ücret desteği olabilir ya da İstanbul'da uygulandığı gibi bu araçların kiralanması noktasında kalıcı bir çözüme kavuşturulması da olabilir. Gerekirse bu konuda komisyon olarak mesai harcamaya hazırız." diye konuştu. Müzakerelerin ardından oylamaya sunulan teklif, oy birliğiyle kabul edildi.

2023 YILI PERFORMANS PROGRAMLARI KABUL EDİLDİ

Yavaş'ın oylamaya sunduğu ABB, Ankara Su ve Kanalizasyon İdaresinin (ASKİ) ve EGO Genel Müdürlüklerinin 2023 yılı performans programlarını içeren komisyon raporu "oy birliğiyle" kabul edildi.

Gündemdeki maddelerin oylanmasının ardından, Plan ve Bütçe Komisyonunca tanzim edilen ABB'nin 34 milyar, ASKİ'nin 15 milyar 477 milyon 650 bin lira ile EGO Genel Müdürlüğünün 8 milyar 750 milyon lira olmak üzere 58 milyar 227 milyon 650 bin lira olarak hazırlanan 2023 mali yılı bütçe kesin hesabının müzakeresine geçildi.

Yavaş, ABB ve bağlı kuruluşların 2023 mali yılı bütçesine ilişkin yaptığı sunumun ardından geçen aylarda bulunmadığı meclis oturumlarında kendisine yöneltilen iddialara ilişkin değerlendirmelerde bulundu.

Meclisin geçen aylarda suda yüzde 50 indirim yapılması için almış olduğu kararın, ilgili belediye kanunlarını ve Sayıştay raporlarını gerekçe göstererek "kanunsuz" olduğunu öne süren Yavaş, "Bu şuna benziyor. Örneğin, ABB'de çoğunluğa dayanan belediye meclisi bir karar alıyor ve Ankara'nın ismini değiştiriyor. Bu kararı alırsanız çoğunluk kararı almış olur. Ama hukuki midir, geçerli midir?" ifadelerini kullandı.

ABB'NİN ŞİRKETLERİNE 1 MİLYAR 790 MİLYON 250 BİN LİRA VERİLDİ

Bütçe kesin hesabına ilişkin söz alan ABB Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı Metin Akdemir, hazırlanan komisyon raporu hakkında üyelere bilgi verdi. Akdemir, 2022 mali yılı bütçesinde ABB, ASKİ, EGO ve şirketlerd verilen miktarın 2023 mali yılı bütçesinde sadece ABB'ye ayrıldığına dikkati çekti. ABB'nin şirketlerinin 2023 mali yılı bütçesinin 1 milyar 790 milyon 250 bin lira olduğunun bilgisini veren Akdemir, "Yani Sayın Mansur Başkanın 2023 yılında kullanacağı bütçe 60 milyar 17 milyon 900 bin lira olacaktır. Hayırlı ve uğurlu olsun" dedi.

AK Parti Grup Başkanvekili Murat Köse ile MHP Grup Başkanvekili Murat İlkan, Yavaş'ın görevde bulunduğu süre içinde kente eser kazandıramadığını ve 2023 mali yılı bütçesinde Başkentte Cumhuriyetin 100'üncü yılına özel etkinlik ya da projelerin yapılması için kaynak ayrılmadığını savundu.

CHP Grup Başkanvekili Yaşar Neslihanoglu ve İYİ Parti Grup Başkanvekili Adnan Bekar da ülkedeki ekonomik koşulların suda indirim yapılması için elverişli olmadığını ifade ederek, Yavaş'ın sosyal belediyecilik alanında başta olmak üzere birçok alanda takdir edilmesi gereken çalışmalara imza attığını kaydetti.

Katip üyeler, Plan ve Bütçe Komisyonunun hazırladığı raporda yer alan cetvelleri okudu. Yapılan oylamada, ABB, ASKİ ve EGO'nun 2023 mali yılı bütçesi oy birliğiyle kabul edildi. Başkan Yavaş, 12 Aralık pazartesi günü saat 18.00'de toplanmak üzere, kasım ayı oturumunu kapattı.

Rusya'nın ardından ABD'den de operasyona yeşil ışık

Rusya ve ABD, Suriye'nin kuzeyine yönelik hareketin Türkiye'nin yasal hakkı olduğunu belirterek, Türkiye'nin kendini savunma hakkı olduğu aktarıldı...

Kremlin Sözcüsü Dmitri Peskov'un Türkiye'nin YPG operasyonuna destek veren açıklamasının ardından bir destek açıklaması da Beyaz Saray'dan geldi.

Peskov, Türkiye'nin, Suriye'nin kuzeyindeki terör hedeflerine yönelik düzenlediği Pençe-Kılıç Hava Harekâtına ilişkin ise şunları kaydetti:

"Türkiye'nin kendi güvenliği ile ilgili endişelerini anlıyor ve bunlara saygı duyuyoruz. Bunun Türkiye'nin yasal hakkı olduğunu düşünüyoruz. Bununla birlikte, tüm tarafları durumun ciddi şekilde istikrarsızlaşmasına yol açabilecek adımlardan kaçınmaya çağırıyoruz. Bu, bumerang gibi dönebilir ve güvenlik durumunu daha da zorlaştırabilir."

BEYAZ SARAY'DAN ŞAŞIRTAN AÇIKLAMA

Beyaz Saray'dan yapılan açıklamada ise Türkiye'nin Suriye ve Irak'ın kuzeyine başlattığı hava harekâtına ilişkin **"Türkiye'nin güneyinde meşru terör tehdidi sürüyor, kendisini savunma hakkı var"** denildi.

YPG'ye uzun yıllardır silah yardımıyla bulunan Beyaz Saray'ın bu açıklaması, Erdoğan'ın kara harekâtı mesajının ardından gelmesi Suriye'nin kuzeyine yönelik hamlenin de habercisi olarak değerlendirildi.

Konut arzı on yıldır neredeyse aynı

Alaattin AKTAŞ

23 Kasım 2022 Çarşamba

✓ Türkiye'nin nüfusu artıyor, milyonlarca mülteci ya da sağınmacı var; yani konut talebi her geçen gün büyüyor ama konut arzı neredeyse on yıldır yatay seyrediyor.

✓ Üstelik ruhsat alınıp başlanacak konutların sayısında da birkaç yıldır artış yok. Bu da gelecekte konut arzının yine değişmeyeceğini gösteriyor.

Tamamlanmış ve kullanıma hazır hale gelmiş konut sayısını gösteren yapı kullanma izin belgesi verileri gösteriyor ki son on yıldır konut arzı küçük sayılabilecek dalgalanmalar dışında aynı düzeyde seyrediyor. TÜİK dün üçüncü çeyreğe ilişkin verileri açıkladı ve bu yüzden 2002'den bu yana olan ilk üç çeyrek toplamına ilişkin verileri derledik ve gördüğümüz bu; konut arzı üç aşağı beş yukarı aynı düzeyde.

Üç çeyrek toplamı itibarıyla 2013-2017 dönemi 500 binli sayılarla geçilmiş, 2018'de ilk ve bir kez rastlanan 600 binli bir düzey var, 2019'da yine 500 binlere inilmiş, son üç yıldır ise sayı daha da düşük ve hep 400 binli düzeylerde bir konut arzı söz konusu olmuş.

Yani son üç yılın ilk çeyreğindeki yapı kullanma izin belgesine bağlanmış konut sayısı, önceki yedi yıldan daha düşük gerçekleşmiş.

Başlanacak ve biten konut sayısı

(İlk üç çeyrek toplamı-adet)

	Yapı ruhsatı	İzin belgesi
2002	108.943	96.551
2003	133.136	101.482
2004	214.433	106.782
2005	360.676	156.255
2006	438.054	189.679
2007	433.124	221.957
2008	389.571	265.647
2009	358.340	349.135
2010	478.685	293.845
2011	431.453	392.184
2012	547.894	379.110
2013	609.790	511.011
2014	826.024	578.049
2015	644.408	522.582
2016	711.272	509.755
2017	1.206.734	575.993
2018	502.184	614.185
2019	177.074	543.645
2020	359.317	424.516
2021	481.792	418.665
2022	414.998	442.430

Kiralara bir de bu yönden bakmalı

Türkiye'nin nüfusu her geçen gün artıyorken, yetmezmiş gibi konut talebini daha da yukarı çekecek şekilde adı artık mülteci mi olur, sığınmacı mı, milyonlarca yabancı Türkiye'de yaşıyorken biz konut arzını yukarı çekemiyoruz.

Beş konuta beş kişi değil de on kişi talip olunca kira da fırlayıp gidiyor!

2018'in ilk üç çeyreği toplamında 614 bin konut kullanıma hazır hale gelmiş, bu yıl ise 442 bin. Dört yılda nereden nereye gerilemişiz!

Hatta öyle ki, 2012 yılının aynı dönemiyle, yani on yıl öncesiyle bile çok büyük fark yok. 2012'nin ilk üç çeyreği toplamında kullanıma hazır hale getirilen ve yapı izin belgesi verilen konut sayısı 379 bin. Sayı 2011'de ise 392 bin...

Türkiye'nin kendi nüfusu için bile daha fazla konutun tamamlanıp kullanılabilir hale gelmesi gerekirken, bir anlamda reel olarak geri gidilmiş.

Konut kiralalarına yansıyan arz-talep dengesizliğinin altında biraz da bu gerçek yatmıyor mu?

Elbette bir dizi başka etken var; konut fiyatları artınca bunun kiraya yansımaması elbette düşünülemez ama çok açık ki konut arzında da bir sıkıntı var.

Sıkıntı daha da büyüyecek

2018'deki 614 bin adetlik konut arzı da, 2019'daki 544 binlik arz da büyük ölçüde yapı ruhsatına konu daire sayısının 2017 yılında 1.2 milyona ulaşan rekor gerçekleşmesinden kaynaklanıyor. 2017'de yapı ruhsatı alındı ve bu konutlar izleyen iki yıl içinde tamamlandı.

Sonrasında yapı ruhsatlarında büyük bir gerileme yaşandı. Bunda 2017'deki rekor düzeyin de etkisi vardı kuşkusuz. Piyasa bir anlamda doyuma ulaşmış gibiydi ve 1.2 milyondan 2019 yılında 177 bine inildi.

Sonrasında yavaş yavaş bir toparlanma ama son iki yıl yatay sayılabilecek bir gidiş...

2021 ve 2022'nin ilk üç çeyreği toplamında ruhsata bağlanan daire sayısı gelecek için hiç de iyi sinyaller vermiyor.

Konut arzının nasıl seyredeceğinin öncü göstergesi hiç kuşku yok ki yapı ruhsatı alınan konut sayısı. İşte bu sayı son üç yıldır görece düşük seyrediyor. 2019'u hiç saymıyorum bile, onun etkisi artık kalmamıştır.

Geçen yıl ve bu yıl ilk üç çeyrekte alınan ruhsatların sayısı, bu konutlar eksiksiz tamamlansa bile, yani bu kadar konut kullanıma hazır hale gelse bile önümüzdeki yıllarda arzın ancak bu kadar olacağına işaret ediyor. Sayıya bakıyoruz; son iki yıl 482 bin ve 415 binle geçilmiş.

Maliyetler bu kadar artınca...

Konut yapımına daha az niyetleniliyor; en azından artış hızı neredeyse sıfıra inmiş durumda.

Yılda 500 bini bile bulmayan konut arzı Türkiye'nin ihtiyacını pek karşılayamıyor. Bu da başka etkenlerle birleşip hem konut fiyatlarının, hem kiraların çok artmasına yol açıyor.

İnşaat maliyetlerinin çok hızlı artış göstermesi konut yapımını yavaşlatan en büyük etkenlerden biri. Ayrıca geniş kitlelerin alım gücü neredeyse tümüyle yok oldu. Kredi kullanmak istesenez, konut fiyatının çok azı kadar bir kredi olanağı var. Üstelik konut fiyatları öylesine yüksek seyrediyor ki uygun koşulla ve konut bedelinin tümü kadar kredi bulunabilse bile bunu ödemek neredeyse mümkün olmaktan çıktı.

Abdulkadir Selvi

Erdoğan'la Esed 2023 seçimlerinden önce görüşebilir

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın dünya kupası törenleri için bulunduğu Katar'da Mısır Devlet Başkanı Sisi ile görüşmesinden sonra Suriye Devlet Başkanı Esed'le görüşme gündeme geldi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Suriye ile istihbarat servisleri düzeyindeki görüşmelerin sürdüğünü açıklamış, "Esed'le görüşür müsünüz?" sorusuna ise, "Vakti saati geldiğinde biz Suriye'nin başkanı ile de görüşme yoluna gidebiliriz" diye yanıt vermişti.

Sisi ile görüşmeden sonra gözler Erdoğan-Esed görüşmesine çevrildi. Peki bu görüşme yapılacak mı? Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın açıklamalarından sonra Esed'le görüşme yadsınmıyor, tam aksine "zamanlama meselesi" deniliyor. Erdoğan-Esed görüşmesi 2023 seçimlerinden önce mi yapılacak yoksa seçimlerden sonraya mı kalacak? İki liderin görüşmesinin seçimlerden önce yapılabileceği belirtiliyor.

İSTİHBARAT DİPLOMASİSİ

Sisi'den sonra Esed'le görüşme konusuna da bir konsept meselesi olarak bakılıyor. Bu hem de Ortadoğu gibi krizlerin kol gezdiği bir coğrafyada uygulanıp, başarılı sonuç alınmış bir konsept. Bu konseptin adı ise istihbarat diplomasisi olarak tanımlanıyor. Cumhurbaşkanı Erdoğan, bir dönem ilişkilerimizin gergin olduğu Suudi Arabistan veliaht Prensi Selman ve Birleşik Arap Emirlikleri veliaht Prensi Şeyh Zayed ile görüşmüştü. Erdoğan, Sisi ile Katar Emiri Şeyh Temim'in ev sahipliğinde el sıkışmıştı. Erdoğan, Esed görüşmesi için de Rusya Devlet Başkanı Putin'in ev sahipliği yapması bekleniyor.

KAZANIMLARIMIZI HAZMETME DÖNEMİ

1. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın iç ve dış politikadaki en önemli özelliği çözüm odaklı olmasıdır.
2. Erdoğan'ın, Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri ve Mısır'la yaşanan sorunların kronikleşmemesi, yeni sorun alanları yaratmaması ve ABD ve Yunanistan

gibi üçüncü ülkeler tarafından kullanılmaması için, çözüm odaklı adımlar atması şaşırtıcı değil.

ESED'LE GÖRÜŞMENİN ZEMİNİ

3. Öğrenilmiş çaresizlik yaşayan muhalefet bunu U dönüşü olarak yorumlasa da Erdoğan'ın attığı adımlar dış politik kazanımlarımızı hazmetme ve bir statükoya kavuşturma çabası olarak değerlendiriliyor.

4. Erdoğan, Suriye konusunun kangrene dönüşmemesi, daha fazla maliyet üretmemesi, sınırimızın öte yanında bir terör devleti kurulmaması ve yabancı güçlerin kaşıyacağı bir yumuşak karın olmaması için çözüm süreci başlattı.

5. Rusya-Ukrayna savaşının da etkisiyle Putin, iki ülke arasında yaşanan sorunların çözümü için Suriye rejimi ile doğrudan ilişki kurulmasını önerdi.

GRAND STRATEJİ

6. Esed'le görüşme konusu bir konseptin parçası olarak değerlendiriliyor. Bu konsept ne? Türkiye'nin bir dönem ilişkilerinin kötü olduğu Suudi Arabistan, BAE ve Mısır'la ilişkilerin düzeltilmesinin arkasında, "Grand Strateji"nin yattığı söyleniyor. Grand Strateji'nin gereği olarak gri alanların yönetilmesi, kriz konularının ortadan kaldırılması ve sorunlu ilişkilerin düzeltilmesi gerekiyor. Grand Strateji'nin, en önemli enstrümanı ise istihbarat ve arka kapı diplomasisi.

7. Bu stratejinin olumlu sonuçları Suudi Arabistan, BAE ve Mısır'la ilişkilerde alındı. Şimdi sıra Suriye ile ilişkilerin düzeltilmesine geldi.

LİDER DİPLOMASİSİ

8. Erdoğan, uluslararası sorunlarda arka kapı diplomasisini etkin bir şekilde kullanan bir lider. Erdoğan, bunu lider diplomasisi olarak tanımlıyor. İktidara geldiğinde İsrail ile Filistin arasında ve İran'a BM'nin uranyum zenginleştirmesinde arabuluculuk yapmıştı. Rusya-Ukrayna savaşında, tahıl koridorunda, esir değişiminde arabuluculuk misyonunu etkin bir şekilde kullanıyor.

SURİYE SÜRECİ

9. Yukarıda ayrıntılı bir şekilde bu işin bir strateji sonucu olduğunu anlatmaya çalıştım, neden? Çünkü "Suriye ile ne olacak?" "Erdoğan Esed'le görüşecek mi?" sorularının yanıtı burada yatıyor.

10. Evet, Erdoğan kendisi de açıkladığı gibi Esed'le görüşecek. Bunun için şartlar olgunlaştırılmaya çalışıyor. Peki bu nasıl olacak? Suudi Arabistan'la, Birleşik Arap Emirlikleri ile, Mısır'la nasıl olduysa öyle olacak. Çünkü bu konseptin dördüncü halkası Suriye deniliyor. Suudi Arabistan ve BAE ile ilişkiler arka kapı diplomasisi ile olgunlaştırıldıktan sonra sıra devlet başkanlarının el sıkışmasına gelmişti.

PUTİN'İN EV SAHİPLİĞİNDE

11. Erdoğan, Mısır Devlet Başkanı Sisi ile dünya kupasının açılış törenleri için bulunduğu Katar'da görüşmüştü. O görüşmeye Katar Emiri Şeyh Temim ev sahipliği yapmıştı. Erdoğan'ın Suriye Devlet Başkanı Esed'le yurtdışındaki bir toplantıda görüşmesi bekleniyor. Rusya Devlet Başkanı Putin'in, organize edeceği bir toplantıda Erdoğan ile Esed'i bir araya getirmek istediği konuşuluyor.

12. Erdoğan-Esed görüşmesinin 2023 seçimlerinden önce olabileceği söyleniyor.

SİSİ'NİN MANGO SUYU

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın, Sisi ile görüşmesi son dönemlerin en şaşırtıcı gelişmesi olmuştu. Ancak bir anlık buluşmanın arkasında MİT Başkanı Hakan Fidan'ın ve Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun yürüttüğü istihbarat ve arka kapı diplomasisinin büyük payı var.

Erdoğan-Sisi görüşmesinin bir de magazin boyutu var.

Bir süre önce Cumhurbaşkanı Erdoğan, Külliye'deki toplantılarında bakanlara ve AK Parti yöneticilerine üst üste mango suyu ikram etmiş. Mango suyunun hikmeti sorulunca, "Sisi gidip gelenlerle bize mango suyu gönderiyor" diye açıklama yapmış.

Görünen o ki, Sisi kapıyı mango suyuyla açmış.

EMİNE ERDOĞAN VE ÇEVRE

EMİNE Erdoğan'ın çevre konusundaki çalışmaları uluslararası camia tarafından da ilgiyle takip ediliyor.

Emine Hanım'ın himayelerinde Uluslararası Çocuk Forumu'nun kapanış programını izlemek üzere Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'ndeydim. 15 ülkeden çocuğun iklim değişikliği konusunda yayınladıkları sonuç bildirgesi BM İklim Değişikliği Zirvesi'nde alınan kararlardan daha samimi ve tutarlı geldi. Toplantıda Aile Bakanı Derya Yanık, İstiklal Caddesi saldırısında kaybettiğimiz Ecrin'le babası Yusuf Meydan'ın isminin Adana Sarıçam'da yapılacak olan çocuk eğitim merkezine verileceğini açıkladı.

Emine Erdoğan ise iklim değişikliğinin başlı başına bir çocuk hakları konusu olduğunu anlatarak başladı konuşmasına. "Çevre projelerinde siz adına değil sizlerle birlikte kararlar almak istiyorum" dedi.

Toplantının sonunda yapbozdan yapılan logonun eksik parçalarını Derya Yanık ile Emine Hanım tamamladı. Logo neydi? Dünyayı kavrayan çocukların elleri. O masum eller...

Esfender KORKMAZ

Kronikleşen TL krizi ve çözüm yolu: Enflasyon (I)

23 Kasım 2022 Çarşamba

Eylül ayında Uluslararası Kredi Derecelendirme Kuruluşu Standard&Poors (S&P) Türkiye'nin kredi notunu B+'dan B'ye düşürdü. B derecesi ekonomi için son derece spekülâtif demektir. B'den sonra gelen (C)iflasa yakın ekonomi demektir.

Aslında yalnızca S&P değil diğerleri, Moody's ve Fitch de rating notumuzu aynı seviyeye düşürdü.

S&P bu kararına gerekçe olarak;

*Çok gevşek para politikası uygulandığını,

*Ekonomi yönetiminin "2023 seçimleri öncesinde büyümeyi mali ve parasal istikrara tercih ettiğini",

*Küresel olarak mali koşullar sıkılaştırırken MB'nin faizleri indirmesinin TL'ye olan güvenin azalmasına yol açtığını,

*TL'deki daha fazla değer kaybının Türkiye'nin mali istikrarı ve kamu maliyesi için olumsuz etkilerinin olacağı vurgulandı.

Fitch, de benzer şekilde kararına gerekçe olarak; yükselen enflasyonu ve ekonomiyle ilgili endişeleri göstermişti.

Gerçekten enflasyon kriz boyutuna ulaştı.

2022 EKİM AYI YILLIK ENFLASYON GÖSTERGELERİ	YÜZDE
TÜKETİCİ FİYAT ENDEKSİ (TÜFE)	85,51
GIDA - TÜFE ORANI	99,05
YURT İÇİ ÜRETİCİ FİYAT ENDEKSİ (Yİ-ÜFE)	157,69
YURT DIŞI ÜRETİCİ FİYAT ENDEKSİ (YD-ÜFE)	103,79
TARIM ÜRÜNLERİ ÜRETİCİ FİYAT ENDEKSİ (TARIM-ÜFE)	163,32
TARIMSAL GİRDİ FİYAT ENDEKSİ (EYLÜL)	138,15
HİZMET ÜRETİCİ FİYAT ENDEKSİ (H-ÜFE / EYLÜL)	107,01

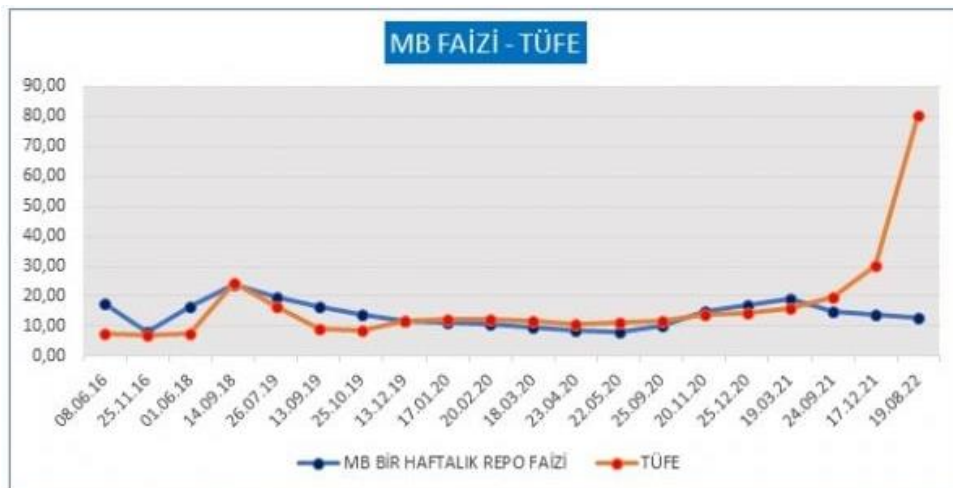
Geçen sene Kasım ayında aylık TÜFE oranı yüzde 3,51 ve Aralık ayında yüzde 13,58 olmuştu. Bu sene Aralık ayında aylık TÜFE daha düşük olur ve yıllık TÜFE de düşer. Ama tüm sektörlerde maliyet artışını gösteren yurt içi üretici fiyatları yüzde 150 üstünde olduğu için, 2023'te de TÜFE'nin yüksek seyredeceği açıktır. Kaldı ki; ekonomik istikrar programı olmayınca ve hükümetin piyasaya polisiye önlemlerle müdahale etmesi, enflasyonun anarşiye ve paniğe teslim olmasına neden oluyor. Bu durumda maliyete bağlı olmasa da satıcı fiyatları artırıyor.

Raiting kuruluşlarının tespitinde olduğu gibi; Enflasyonun temel nedeni, siyasi iktidarın seçim popülizmidir.

Hükümet seçim hesabı ile faizleri düşürüp ekonomiyi canlı tutmak istedi. Ama kur şoku yaşayacağını ve bu fiyat istikrarının bu kadar bozulacağını tahmin edemedi.

Bugünkü iktidar, 2018 kur şoku ile artan enflasyonu MB faizleri artırarak çözmüştü. Kur şoku nedeni ile 2018 Ekim ayında TÜFE yüzde 25'e çıktı. MB, faizi artırdı ve yüzde 24 yaptı. TÜFE inmeye başladı ve 2020 Eylül ayında yüzde 9'a düştü. Ama 2020 yılında GSYH yüzde 0,9 oldu.

Bu defa Hükümet seçim nedeni ile büyümenin düşmesinden korktu ve MB gösterge faizlerini düşürmeye başladı, fakat aynı zamanda enflasyonda artmaya başladı. (Aşağıdaki grafik.)

Yinelemek gerekir ki; bugünkü enflasyonun tek nedeni, hükümetin yanlış faiz kararıdır.

Enflasyonun çözülmesi için; Planlama yapmak ve plan içinde istikrar programı yapmak gerekir. Bu programda öncelik;

*MB'yi yeniden bağımsız yapmak, MB gösterge faizini artırmak,

*IMF ile stand-by düzenlemesine gitmek,

*Dalgalı kur politikası yerine, yarı sabit kur politikasına geçmek,

*Sıkı para ve maliye politikası uygulamak, bütçeyi ve devlet imkanlarını parti popülizminden uzak tutmak,

*İthal girdi payını yüzde 15 seviyesine düşürmek, olmalıdır.

Yarın: Dış açıkla devam edecek.

23 Kasım 2022, Çarşamba

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

ABD'ye 'Bölgeyi terk et' mesajı

Türkiye'nin Pençe-Kılıç Hava Harekâtı'ndan sonra gelmesi kaçınılmaz şekilde beklenen kara harekâtına ABD'den tepki geldi. ABD Dışışleri Sözcüsü **Ned Price**, "Irak'ta, ülkenin egemenliğini ihlal eden herhangi bir koordinasyonsuz askeri harekâta karşı çıkmaya devam ediyoruz" dedi.

Terör ve teröristler vurulunca sesin ABD'den çıkması artık çok olağan karşılanan bir durum halini aldı. Ancak burada kaçırdığımız bir durum daha var. Türkiye'nin hava harekâtı başlattığı sıralarda İran da kendi PKK'sına yani PEJAK'a benzer operasyonlar yaptı ve komuta merkezlerini vurdu.

Yani ilk defa hem Türkiye hem de İran, Amerika'ya eşzamanlı olarak "**Bölgeden git**" diyor. Kremlin'den yapılan açıklamada ise, "**Türkiye'nin güvenlik endişelerini anlıyor ve saygı duyuyoruz. Tarafları durumun kötüleşmesine yönelik adımlardan kaçınmaya davet ediyoruz**" ifadeleri kullanıldı.

Zaten hedefler vurulurken Suriye'deki Rusya hava sahasının kullanıldığı da biliniyor. Yani Amerika'ya "**Bölgeden git**" diyenler arasında Rusya da var. Bunun yanında bölgedeki dengelerin değişmesinin bir numaralı göstergesi, Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın Birleşik Arap Emirlikleri dahil olmak üzere, Suudi Arabistan, İsrail ve son olarak Mısır'la Türkiye'nin ilişkilerini normalleştirmesidir. Zaten bu ülkelerin hepsi bir şekilde ABD'ye karşı direnmeye başladı.

Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın **Sisi** ile el sıkışmasına **Devlet Bahçeli**'den destek geldi ve "**Türkiye, Esad'la da diyalog kurmalıdır**" dedi. Hızla değişen dünya dengelerini görmeyenler de bu konuyu ağızlarına sakız yapmaya devam ediyor.

BORSA YATIRIMCISI KILIÇDAROĞLU'NU TAKMADI

Geçen cuma günü CHP Lideri **Kılıçdaroğlu** çok şaşırtan bir çıkış yaparak "**Borsadan paranızı çekin**" şeklinde bir sosyal medya paylaşımında bulunmuştu. **Kılıçdaroğlu**'nun bu paylaşımlarında hem manipülasyon hem de

spekölasyon vardı. Bu da açık bir şekilde suçtu ama **Kılıçdaroğlu**'nun cezasını yargıdan önce halk verdi.

Zira, **Kılıçdaroğlu**'nun cuma günü yaptığı bu borsa spekülasyonundan sonra pazartesi günü İstanbul Borsası'nın tabandan açılacağı düşünölüyordu. Şaka değil, koskoca ana muhalefet lideri, "**Borsadan paranızı çekin**" demişti. Fakat ne oldu? BİST endeksi pazartesi gününü yüzde 1'e yakın artıda kapattı. Salı günü de endeks yüzde 5 arttı.

Anlayacağınız **Kılıçdaroğlu**'nu borsa yatırımcısı bile takmadı ve onu inandırıcı bulmadı. Eğer borsadaki yatırımcı, **Kemal Kılıçdaroğlu**'nun iddialarını kırıntı kadar ciddiye alsaydı borsa çökmüştü.

Yatırımcı, Türkiye ekonomisine ve şirketlerine güveniyor, **Kılıçdaroğlu**'nun dediklerini ciddiye almıyor. **Kılıçdaroğlu**'nun skandal açıklamalarıyla hem borsaya olan güveni hem de BİST endeksinin gücünü test etmiş olduk.